

Buletin informativ

CU ACTUALITĂȚI JURIDICE ȘI REGULATORII

PENTRU ÎNTREPRINDERI MICRO, MICI ȘI MIJLOCII

Pregătit de BERD cu suport din partea B.A.A. Gladei și Partenerii

Agricultura joacă un rol crucial în economia Republicii Moldova, contribuind semnificativ la Produsul Intern Brut și la creșterea exporturilor. Condițiile climatice favorabile, resursele bogate ale solului și diversitatea biologică fac din agricultură un sector strategic pentru dezvoltarea durabilă a țării. În acest sens, Guvernul implementează o serie de politici de sprijin pentru a ajuta fermierii să-și modernizeze operațiunile, să-și sporească productivitatea și să-și consolideze competitivitatea pe piețele internaționale.

I. Programul de Consultanță pentru Micul Business a BERD

Echipa Consultanță pentru Micul Business a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în Moldova are drept obiectiv să ajute IMM-urile să crească, să se dezvolte astfel încât să devină un adevărat catalizator al economiei locale și regionale. În cadrul Programului Consultanță pentru Micul Business, cu suportul financiar al UE, Guvernului Italiei și Fondului pentru Micul Business al BERD, IMM-urile locale pot beneficia de co-finanțarea serviciilor de consultanță în diverse domenii, cum ar fi marketing, IT, sisteme de management al calității, soluții ingineresti, eficiență energetică și economie verde, operațiuni și altele. Co-finanțarea reprezintă de la 50% la 75% din costul proiectului de consultanță fără TVA. În cadrul Programului pot aplica companii din aproape toate sectoarele și industriile, cu excepția celor angajate în activitatea militară sau producerea echipamentului militar, activitatea ce ține de tutun, jocuri de noroc sau prestarea serviciilor financiare.

Pentru a participa în cadrul Programului, compania (Grupul de Companii) trebuie să întrunească următoarele criterii de eligibilitate:

1. Activează pe piață de mai mult de 2 ani și are planuri reale de dezvoltare;
2. Are până la 250 de angajați;
3. Capitalul companiei este majoritar local, privat.

Pentru mai multe informații, puteți vizita pagina [EBRD ASB](https://ghidulafacerii.ebrd.md/).

II. Subvenționarea Agriculturii

Guvernul Republicii Moldova oferă tot mai multe facilități pentru a sprijini dezvoltarea IMM-urilor din domeniul agricol. Din 31 martie 2023 a fost aprobată o nouă politică de subvenționare a agricultorilor prin adoptarea Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, care reglementează particularitățile procedurii de recepționare și examinare a cererilor de subvenționare.

Legea stabilește principiile generale ale politicilor statului privind încurajarea și stimularea activităților agricole și dezvoltării rurale, prioritățile de utilizare a mijloacelor financiare destinate dezvoltării agriculturii și mediului rural, și ajustarea acestuia la bunele practici europene.

Ministerul Agriculturii și Industriei alimentare (MAIA), a elaborat o nouă

politică de subvenționare pentru a încuraja dezvoltarea fermierilor mici și mijlocii, fiind puse accent pe:

- Diversificarea formelor de subvenționare, și anume: plăți în avans (până la efectuarea unor costuri de implementare), plăți postinvestiție (după implementarea proiectului), plăți investiții pe etape (după implementarea fiecărei etape a proiectului), plăți directe (acordată într-o singură tranșă, pentru practicarea activităților agricole) și plăți complementare (pentru suportarea costurilor curente sau pierderilor de venit.);

European Bank
for Reconstruction and Development

- Alocarea subvențiilor majorate pentru tinerii fermieri, femeile fermieri, grupuri de producători, cooperative de întreprinzători și ferme zootehnice cu profil – lapte, ceea ce va permite ca mai mulți beneficiari să poată accesa subvențiile;
- Alocarea plăților directe pe kg de produs.
- Apelul pentru depunerea cererilor se lansează anual prin intermediul Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA) cu un termen de cel mult 60 de zile pentru depunerea cererilor. În urma examinării, Ca urmare a examinării cererii de subvenționare, AIPA emite actul administrativ de admitere sau respingere a cererii de subvenționare.

La cererea solicitantului, în locul emiterii actului administrativ, Agenția poate încheia cu acesta un contract administrativ de subvenționare. Mai multe detalii, inclusiv modelele de documente necesare pentru depunerea cererii puteți vizualiza [aici](#).

Suplimentar, pentru a susține fermierii, AIPA gestionează și alte măsuri de intervenție, cu efect de diminuare a costului de producere. Spre exemplu, urmează acordarea de ajutor exprimat în motorină, în cuantum de 4000 tone, destinat fermierilor micro și mici, dar și instituțiilor publice, care dispun și exploatează teren arabil de până la 1500 ha, ce a fost însămânțat cu culturi de fitotehnie pentru roada anului 2022 și a fost afectat de secetă.

Informații detaliate cu privire la programele de subvenționare disponibile, inclusiv criteriile de eligibilitate, termenele limită de depunere a cererilor și modalitățile de accesare a fondurilor, pot fi găsite pe site-ul web al [AIPA](#).

III. Finanțare pentru fermierii de ovine și caprine din Moldova

Proiectul Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI) a fost lansat, la 19.12.2023 la Chișinău. Acesta are o valoare totală de 55 milioane dolari SUA și se planifică a fi implementat până în anul 2029.

Pentru perioada 20 mai - 2 august 2024, MAIA lansează cel de-al doilea apel de granturi din cadrul AGGRI, dedicat exclusiv fermelor de ovine și caprine specializate în producția de lapte și/sau carne. Valoarea maximă

a grantului constituie 1 milion USD (până la 50% din valoarea investiției eligibile). Fondurile pot fi utilizate pentru: construcția și modernizarea fermelor, dotarea fermelor cu tehnologii moderne, achiziționarea animalelor de prăsilă și eficientizarea energetică (inclusiv implementarea de soluții de energie regenerabilă).

Condițiile de eligibilitate sunt:

1. Ferma trebuie să fie înregistrată și să activeze pe teritoriul controlat de Republica Moldova (cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți);
2. Solicitantul trebuie să dețină legal bunurile vizate de grant (contract de arendă sau comodat de minim 5 ani); și
3. Solicitantul trebuie să aibă un plan de afaceri viabil pe termen lung.

IV. Programul de creditare „373” extins pentru un grup mai larg de beneficiari

Guvernul Republicii Moldova a aprobat o serie de modificări semnificative la Programul de stimulare a investițiilor „373”, făcându-l mai accesibil și mai atractiv pentru o gamă mai largă de antreprenori. Programul devine accesibil și IMM-urilor din sectorul comerțului (cu excepția celor care comercializează băuturi alcoolice și tutun), precum și celor din domeniul întreținerii și reparațiilor autovehiculelor și motocicletelor, iar nu în ultimul rând, procedurile bancare de acordare a creditelor au fost simplificate, făcând accesul la finanțare mai rapid și mai facil.

Suma maximă ce poate fi acordată unui singur beneficiar a fost majorată de la 15 la 40 de milioane de lei iar plafonul maxim de garantare a fost majorat de la 40% la 80% din valoarea creditului, oferind o siguranță sporită antreprenorilor.

Acum este permisă finanțarea achiziției de materie primă și materiale necesare în producție sau prestare de servicii, în limita de 30% din valoarea proiectului investițional. Pentru a beneficia de Program, solicitanții urmează să se adreseze la una din următoarele bănci comerciale

pentru verificarea întrunirii criteriilor: Comerțbank, Moldindconbank, ProCredit Bank, Maib, Eximbank, BCR Chișinău, Victoriabank, OTP Bank, Energbank. Pentru a consulta criteriile de eligibilitate și alte detalii despre Program, faceți click [aici](#).

Până în prezent, Programul „373” a sprijinit peste 300 de beneficiari, care au contractat 363 de credite, cu o valoare investițională totală de 1,46 miliarde de lei.

V. Acces facil la credite agricole

Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP IFAD) vine cu vești excelente pentru micro și micii antreprenori din agricultură! Au fost implementate o serie de îmbunătățiri în programul de creditare, oferind avantaje semnificative fermierilor:

Creșterea semnificativă a sumelor și termenelor creditelor:

- Acum, fermierii pot solicita credite de până la 1 milion de lei pentru micro-antreprenoriat și 150 de mii de euro (sau echivalent în MDL) pentru întreprinderile micro și mici.
- Termenul maxim de rambursare a fost extins la 8 ani, cu o perioadă de grație de până la 4 ani.

Finanțare sporită pentru capitalul circulant:

- IMM-urile pot beneficia de finanțare de până la 1 milion de lei pentru capitalul circulant independent.
- IMM-urile pot obține finanțare de până la 100 de mii de euro (sau echivalent în MDL) pentru capitalul circulant independent.

Beneficii semnificative ale creditării IFAD:

- Scutirea de TVA cu drept de deducere (0%)
- Rată a dobânzii atractivă de 8,35% în MDL
- Comision de acordare plafonat la 0,5%

Pentru mai multe detalii și pentru a aplica, vizitați pagina web a [UCIP IFAD](https://ghidulafacerii.ebrd.md/).

VI. Instrumente de creditare bancară pentru întreprinderile mici și micro

Un nou instrument de creditare a devenit disponibil pentru agricultorii micro și mici începând cu 15 martie 2024. Este vorba de **Produsul Capital Circulant**, dezvoltat în comun de către MAIA cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului (ODA), acest instrument financiar fiind conceput pentru susținerea necesităților imediate ale sectorului agricol.

Destinația creditelor acoperite de acest instrument este finanțarea mijloacelor circulante, inclusiv refinanțarea creditelor acordate pentru finanțarea mijloacelor circulante. Pentru creditele acordate până la 31.12.2024, sunt acceptate credite clasificate în categoria de risc nu mai rea decât „Substandard”.

Caracteristicile noului produs de creditare:

- valoarea maximă a garanției ODA – 80% din suma creditului, dar nu mai mult de 1 600 000 lei;
- scop – mijloace circulante și/sau refinanțare;
- perioada de grație - până la 8 luni;
- termen - până la 36 luni;
- comision de garantare - pentru anul 2024, un tarif preferențial al comisionului de garantare de 0,5%, ajustându-se la 1% anual ulterior;
- garanții - o valoare minimă a garanțiilor egală cu 100% din suma creditului la momentul solicitării, incluzând: imobile, mijloace fixe și circulante (excluzând creanțele), inclusiv garanția ODA;
- fidejusiunea fondatorului și/sau administratorului - obligatorie pentru toate cererile de credit.

Mai multe detalii privind criteriile de eligibilitate și condițiile de creditare puteți accesa [aici](#).

VII. Prelungirea regimului de liberalizare a comerțului cu UE

La 13 mai 2024, Consiliul European a adoptat decizia de prelungire a regimului de liberalizare comercială inițiat în 2021, oferindu-le posibilitatea de a-și dezvolta afacerile și de a-și promova produsele pe piața europeană. În practică aceasta înseamnă suspendarea temporară a tuturor taxelor vamale și contingentelor restante în temeiul Acordului de asociere cu UE, inițiată din 2021. Astfel, doar în 2023

agricultorii din Republica Moldova au economisit aproximativ 6 milioane EUR și au înregistrat afaceri în valoare de 89,5 milioane USD, în creștere cu 129% față de anul precedent.

Măsurile de liberalizare a comerțului vor intra în vigoare începând cu data de 25 iulie 2024, atunci când actualele măsuri de liberalizare vor expira, și vor fi valabile până la data de 24 iulie 2025.

Interviu

Grigore și Galina Cojocaru

Grigore și Galina Cojocaru și-au început carierele în zootehnie și medicina veterinară corespunzător. Cu toate acestea, au împărtășit un vis comun: acela de a construi o fermă de păsări. Astfel, în 1997, au fondat împreună o afacere de familie care să își îndeplinească această viziune. Astăzi, această afacere s-a dezvoltat și a prosperat, având colaborări de succes, câștigând premii în industrie și extinzându-și prezența în mai multe țări. Astfel, prin perseverență și pasiune, au transformat visul lor în realitate, construind o afacere de succes în industria avicolă.

În ultimii ani, afacerea a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă, transformându-se dintr-o mică întreprindere de familie într-un jucător important pe piața locală. Această evoluție a fost posibilă datorită unei serii de investiții strategice și inovatoare. De exemplu, s-au modernizat echipamentele și procesele de producție, s-a investit în tehnologii avansate pentru îmbunătățirea sănătății și creșterea eficienței producției. De asemenea, s-au dezvoltat parteneriate solide cu furnizorii și clienții noștri, consolidând astfel poziția noastră pe piață. Toate aceste inițiative au contribuit la consolidarea afacerii noastre și la creșterea sustenabilă a acesteia.

Cât de mult timp și resurse implică afacerea ta?

Afacerea implică o investiție semnificativă de timp și resurse. Acest lucru include gestionarea fermelor și a proceselor de producție, monitorizarea constantă a condițiilor de creștere și a sănătății animalelor, precum și adaptarea la cerințele pieței și standardelor de siguranță alimentară. Este o afacere care necesită o dedicare constantă pentru a asigura succesul și durabilitatea pe termen lung.

Care sunt modele dvs. de business?

Modelele noastre de business includ companii care au reușit să își extindă prezența la nivel global prin inovație constantă și adaptabilitate la schimbările pieței. Ne inspirăm din afacerile care pun accentul pe calitatea produselor, serviciilor și relațiilor cu clienții, în timp ce adoptă practici sustenabile și responsabile din punct de vedere social și ambiental.

Care este cel mai bun sfat de business pe care l-ați primit?

Unul dintre cele mai bune sfaturi de business pe care le-am primit este să rămânem deschiși la învățare și să ne asumăm riscuri calculate. Este important să fii dispus să încerci lucruri noi și să te adaptezi la schimbările din industrie și din piață.

Care a fost susținerea din partea statului pentru dezvoltarea afacerii? Ați beneficiat și de alte programe de finanțare, decât cele puse la dispoziția IMM-urilor de către stat?

Sprijiul statului pentru dezvoltarea afacerii noastre a inclus programe de subvenționare care au redus costurile de producție și au încurajat investițiile în echipamente moderne și tehnologii de ultimă generație.

Pe lângă subvenții, compania a beneficiat de acces la diverse granturi prin intermediul ODA și alte programe de suport, destinate dezvoltării infrastructurii și inovației în agricultură. Aceste fonduri nerambursabile au permis construcția și modernizarea fermelor, abatorului, incubatorului și secției de congelare, asigurând astfel condiții optime pentru creșterea puilor și procesarea produselor.

De asemenea, am beneficiat de granturi din diverse programe de suport, care au fost folosite pentru construcția și modernizarea infrastructurii fermelor noastre și a facilităților de procesare. BERD, prin intermediul Programului Consultanță pentru Micul Business rămâne a fi un partener de dezvoltare de încredere a afacerii Axedum. Cu suportul financiar al Uniunii Europene, Guvernelor Italiei și Suediei, am beneficiat de co-finanțarea diverselor proiecte de consultanță în marketing, planificare financiară, elaborarea documentelor tehnice pentru construcții viitoare.

Dacă ați putea face totul din nou, ce ați face diferit?

Dacă ar fi să repetăm această poveste de succes, am aborda diferit anumite aspecte pentru a optimiza și accelera procesul de dezvoltare și pentru a ne adapta mai bine provocărilor întâmpinate. Am realiza o analiză de piață mai detaliată încă de la început, concentrându-ne pe previziunile de dezvoltare pe termen mediu și lung, și am investi mai mult timp în cercetarea pieței pentru a înțelege mai bine tendințele consumatorilor. De asemenea, am implementa practici sustenabile și eco-friendly de la bun început pentru a reduce impactul asupra mediului și pentru a atrage segmentul de consumatori preocupați de mediu. Astfel, am putea optimiza fiecare aspect al afacerii, asigurând astfel o creștere sustenabilă și succes pe termen lung. Aș diversifica sursele de finanțare – aș explora mai multe opțiuni de finanțare, inclusiv fonduri europene și granturi și fonduri private, pentru a asigura resursele necesare fără a depinde prea mult de un singur tip de finanțare. Aș explora opțiunea de creare a parteneriatelor strategice, deoarece colaborarea cu parteneri strategici este benefică pentru a împărți riscurile și a beneficia de expertiza și rețelele lor de distribuție.

O atenție deosebită aș acorda, de la bun început personalului și aș pune un accent mai mare pe programele de instruire continuă pentru angajați pentru a asigura că aceștia sunt la curent cu cele mai noi practici și tehnologii din industrie.

De asemenea, aș insista asupra creării unei culturi organizaționale puternice care să motiveze angajații și să încurajeze inovația și colaborarea. Și cel mai important, aș investi într-un departament dedicat de cercetare și dezvoltare pentru a explora noi tehnologii și metode de producție.

Acest buletin informativ a fost pregătit de BERD cu suport din partea B.A.A. Gladei și Partenerii. Conținutul are doar scop informativ general și nu reflectă punctele de vedere ale BERD. Buletinul informativ nu substituie o consultație juridică, iar autorul nu-și asumă răspunderea pentru deciziile și acțiunile întreprinse în baza informațiilor conținute în acesta.

Pagina web ghidulafacerii.ebrd.md a fost dezvoltată de către BERD în colaborare cu Fondul pentru Bună Guvernare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Această platformă online conține ghiduri cuprinzătoare cu îndrumări juridice și de afaceri, structurate pentru asigurarea rezilienței IMM-urilor. Creată cu suportul echipei locale a grupului Consultanță pentru Micul Business (ASB) și a partenerilor locali, precum Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, ODA (succesorul ODIMM), Inspectoratul de Stat al Muncii, Ministerul Justiției, pagina web reprezintă o resursă informațională unică pentru dezvoltarea și readaptarea afacerilor din Moldova. Aceasta a fost adaptată și ajustată realităților moldovenești cu ajutorul echipelor B.A.A. Gladei și Partenerii și BDC Creative.

Pentru mai multă informație despre pagina web sau detalii în legătură cu prezentul newsletter, vă rugăm să ne contactați la LTTBusinessGuide@ebrd.com.

Pentru mai multe informații actualizate despre IMM-urile din Republica Moldova, vă rugăm să vizitați: <http://ghidulafacerii.ebrd.md/>